



GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

Posvet "IZZIVI IZVAJANJA DEL V GOZDOVIH«

13.10.2021, Ljubljana

Sečnja in spravilo v zasebnih gozdovih – rezultati ankete med lastniki gozdov

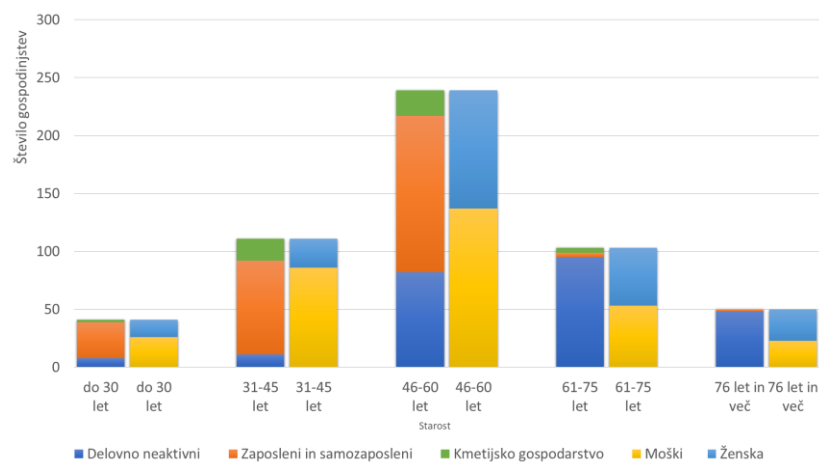


Avtorici: Špela Ščap, dr. Nike Krajnc

Namen in metodologija raziskave

- **NAMEN:** ugotoviti stanje na področju izvajanja sečnje in spravila lesa v zasebnih gozdovih
- **IZVAJALEC ANKETIRANJA:** podjetje IPSOS d.o.o.
- **STRUKTURA VPRAŠALNIKA:** dva sklopa: (1) rekrutacijski vprašalnik, na katerega so odgovarjala vsa gospodinjstva ter (2) glavni vprašalnik, na katerega so odgovarjala samo gospodinjstva, ki imajo v lasti gozd.
 - Glavni vprašalnik je obsegal 23 vprašanj in bil razdeljen v dva podsklopa: kdo je opravljal delo v gozdovih (zasebni lastnik (ZLG) sam ali izvajalsko podjetje).
- Z odgovori smo zbrali nominalne in intervalne spremenljivke.

Rezultati raziskave – anketirani zasebni lastniki gozdov

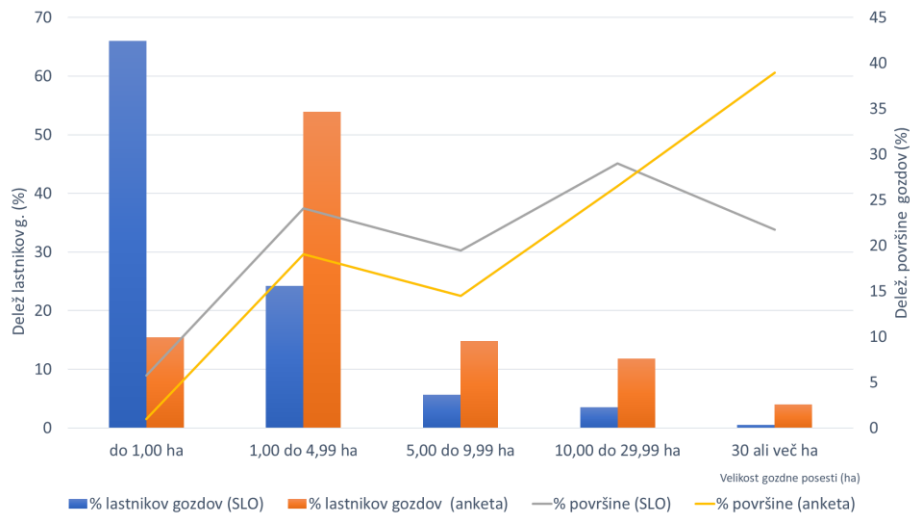


Starostna struktura in delovna aktivnost anketiranih zasebnih lastnikov gozdov (n = 544).

- V anketi je sodelovalo **2.883** gospodinjstev.
- Neto vzorec je obsegal **544** gospodinjstev.
- **60 % moških** in ti imajo v lasti **75 %** poročenih površin gozdov.
- Povprečna starost: **54 let**.
- Delovna aktivnost: zaposlenih in samozaposlenih je **46 %**, delovno neaktivnih je **45 %**, KG je **9 %**.
- **52 %** lastnikov ima **razdrobljeno posest**.
- **66 %** lastnikov prihaja **iz ruralnega območja**.

- Prevladujejo lastniki iz **osrednjeslovenske regije (20 %)**, sledi Podravska (14 %) in Savinjska regija (14 %).

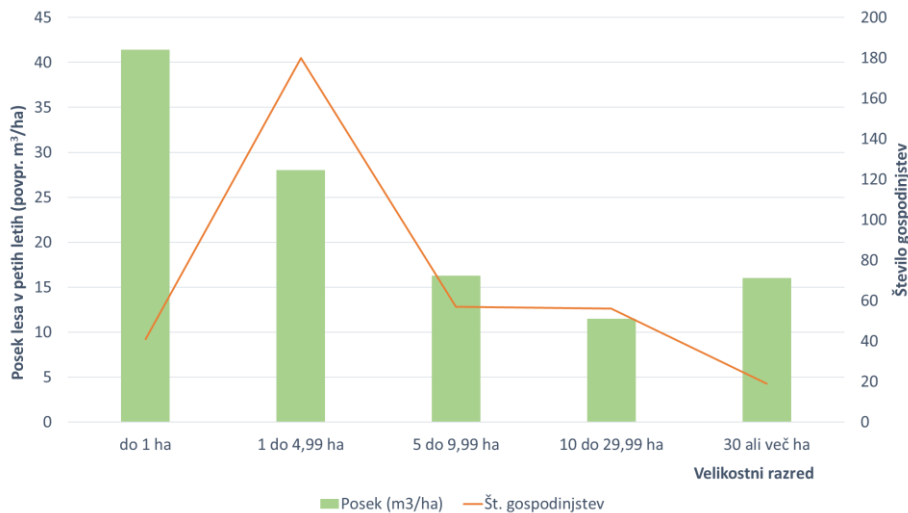
Rezultati raziskave – gospodarjenje z zasebnimi gozdovi



Primerjava med strukturo zasebnih lastnikov gozdov in površino gozdov po velikostnih kategorijah med anketiranimi in vsemi zasebnimi lastniki gozdov v Sloveniji (n = 499)

- Anketirani imajo v lasti ali solasti **3.133 ha gozdov**.
- **69 %** anketiranih ima v lasti gozdno posest velikosti **do 4,99 ha**.
- **4 %** anketiranih ima v lasti gozdno posest velikosti 30 ha ali več.
- Glavni namen gospodarjenja:
 - 62 % - uporaba lesa za lastne potrebe**
 - 23 % - so gozd podedovali in nimajo posebnega namena gospodariti z njim**
 - 6 % - prodaja lesa in/ali drugih gozdnih proizvodov**

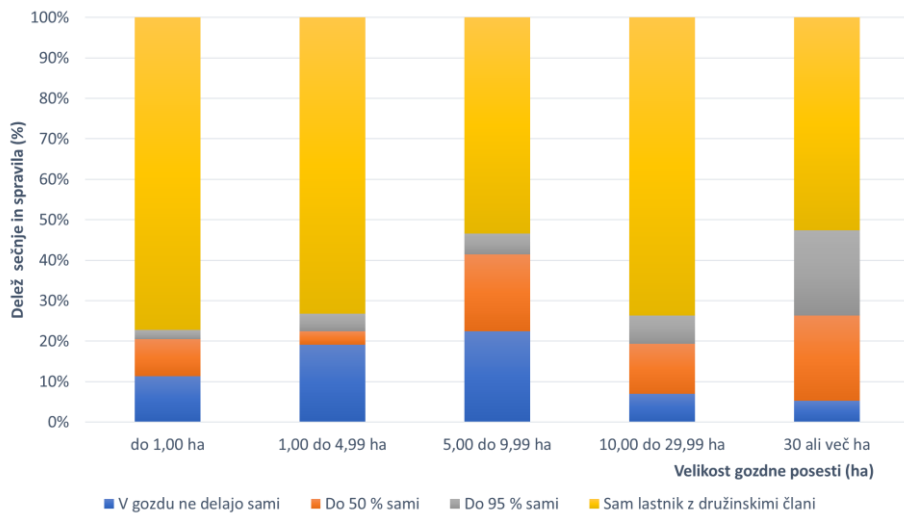
Rezultati raziskave – gospodarjenje z zasebnimi gozdovi



Količina posekanega lesa (m^3/ha) v petih letih ter število gospodinjstev, ki je v tem obdobju sekalo po velikostnih kategorijah gozdne posesti ($n=353$).

- 365 ZLG oz. 71 % jih je v obdobju 2015–2019 izvajalo sečno in spravilo lesa.
- Skupaj so posekali 49.965 m^3 lesa oz. 24 m^3/ha oz. 141 $\text{m}^3/\text{gospodinjstvo}$.
- Največ količin so posekali veliki ZLG (> 30 ha): 24.790 m^3 .
- Največja intenziteta sečnje je bila pri ZLG do 0,99 ha: v povprečju 41,4 m^3/ha .
- Najmanjša intenziteta sečnje je bila pri ZLG 10–29,99 ha: v povprečju 11,5 m^3/ha .

Rezultati raziskave – izvajanje sečnje in spravila v ZG



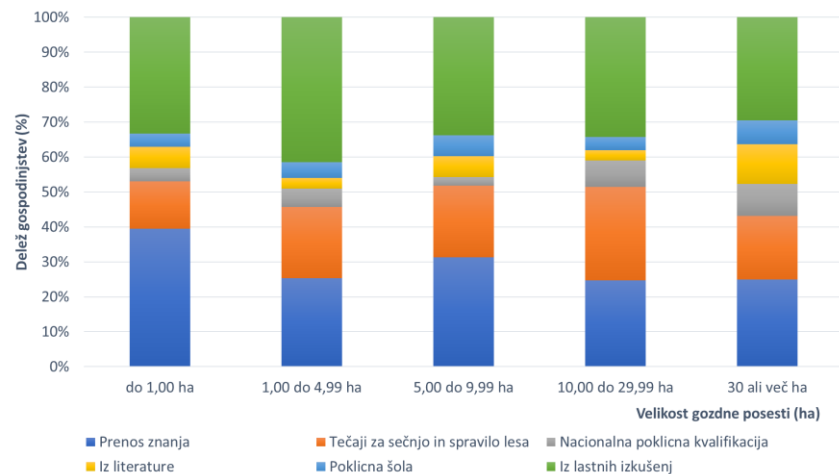
Delež sečnje in spravila, ki ga anketirani opravijo sami oziroma z družinskimi člani.

- Prevladuje lastno opravljena sečnja in spravilo lesa v gozdovih.
- Najvišji delež lastno opravljenega dela je pri ZLG, ki imajo v lasti do 4,99 ha.
- 87 % anketiranih so posek in spravilo vsaj delno opravili sami oz. z družinskimi člani.
- Največkrat sta bili pri delu v gozdu prisotni 2 ali 3 osebe.

Število oseb	Število gospodinjstev	Minimalna starost	Maksimalna starost
1	40	18	88
2	130	13	86
3	101	14	83
4 ali več	46	15	74

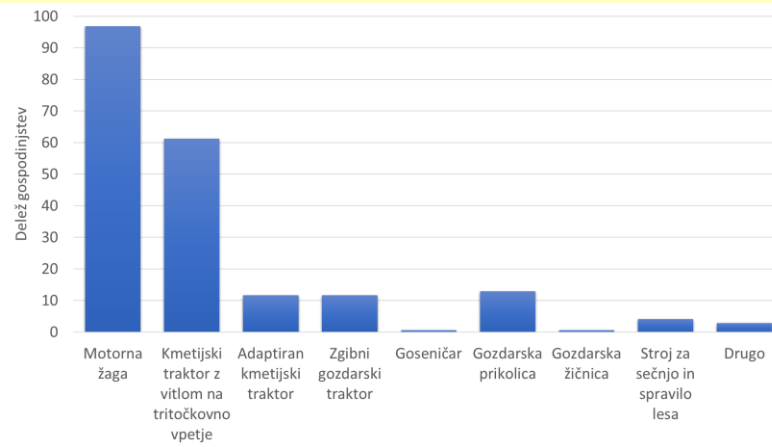
Število in starost oseb, ki so opravljali posek in spravilo lesa v lastnem gozdu.

Rezultati raziskave – izvajanje sečnje in spravila v ZG



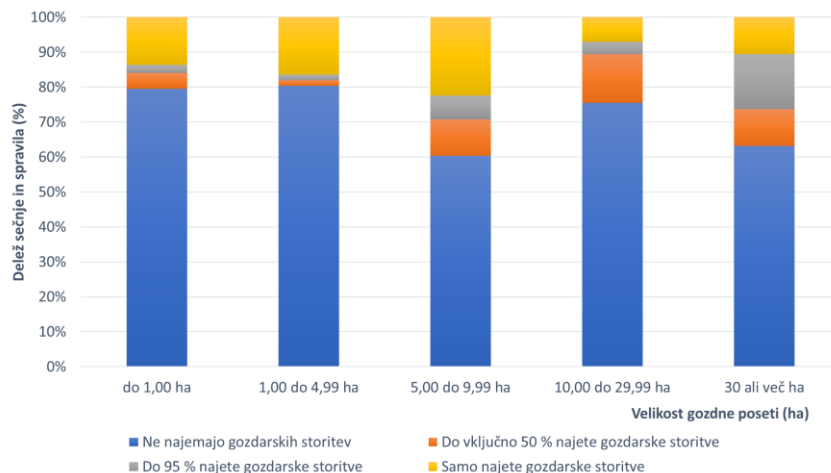
- Načini učenja sečnje in spravila:
 - 37 % iz lastnih izkušenj
 - 28 % prenos znanja preko poznanstev
 - 20 % strokovni tečajji
- Za opravljanje tečajev se najbolj odločajo ZLG z velikostjo posesti 10–29,99 ha.

Načini učenja opravljanja poseka in spravila glede na velikostni razred gozdne posesti, ki je v lasti posameznega anketiranega zasebnega lastnika.



Delovni stroji s katerimi anketirani izvajajo sečnjo in spravilo

Rezultati raziskave – izvajanje sečnje in spravila v ZG



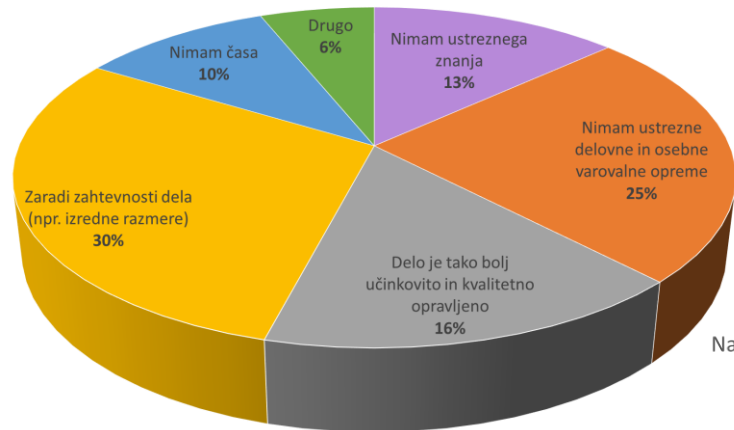
Delež sečnje in spravila, za katerega anketirani najamejo gozdarsko podjetje oziroma zunanjega izvajalca.

- Med največjimi ZLG jih 37 % najema izvajalce, vendar med njimi jih 11 % vso izvedbo sečnje in spravila odda izvajalcem del.

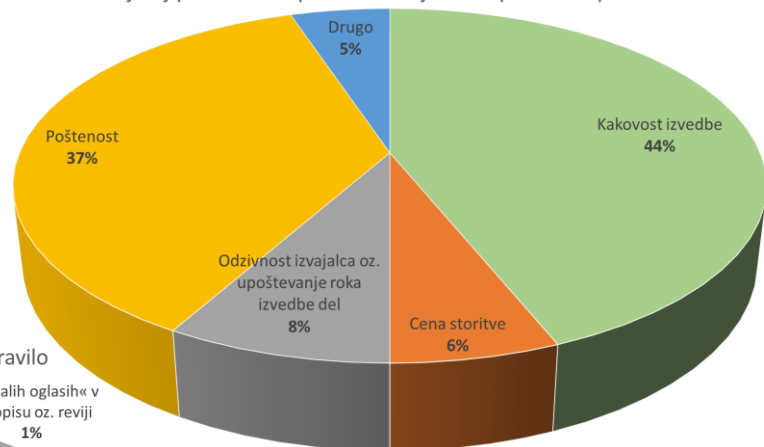
- 75 % anketiranih : sečnjo in spravilo so izvedli sami.
- 15 %: sečnjo in spravilo so izvedli **izključno z najetimi izvajalci del.**
- 6 %: do 50 % del so izvedli **s pomočjo najetih izvajalcev del.**
- 4 %: do 95 % sečnje in spravila so izvedli s pomočjo gozdarskega podjetja.
- Največ sečnje in spravila (22 %) so z izključno najetimi izvajalci izvedli ZLG s 5-9,99 ha gozda. Med njimi z 68 % prevladujejo ženske lastnice ter z 62 % delovno neaktivni zasebni lastniki.

Rezultati raziskave – izvajanje sečnje in spravila v ZG

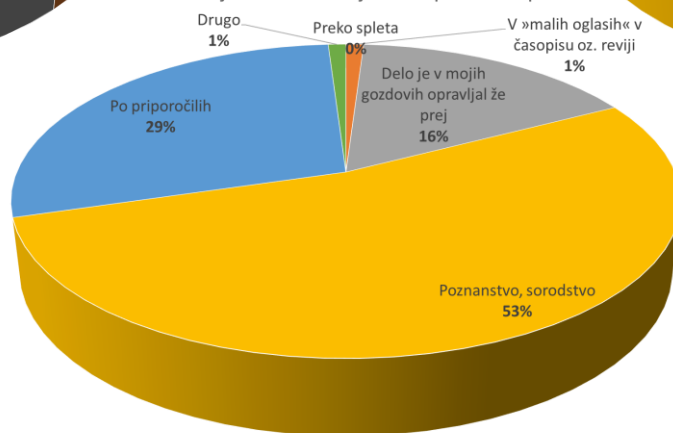
Glavni razlog za najem izvajalca za posek in spravilo



Najbolj pomembno pri izbiri izvajalca za posek in spravilo



Način iskanja in izbire izvajalca za posek in spravilo



Zaključki

- Velikost zasebne gozdne posesti vpliva na intenziteto sečnje in spravila.
- Manjši lastniki gozdov posek izvajajo predvsem z namenom pokrivanja lastnih potreb in nimajo izrazite vloge na trgu lesa.
- 41 % poseka je bilo izvedenega s poklicnimi izvajalci del.
- Glavni razlog za najem izvajalca je zahtevnost dela, pri izbiri izvajalca je najbolj pomembna kakovost izvedbe del v gozdu.
- Večji zasebni lastniki (5 ha ali več) pogosteje najemajo gozdarske storitve kot manjši lastniki.
- Moški lastniki posekali 85 % od celotne količine poseka v obdobju 2015–2019.
- Razlika med spoloma glede na intenziteto sečnje NI statistično značilna (moški posekali v povpr. 25,4 m³/ha, ženske pa 22,4 m³/ha).
- Ženske lastnice so bolj ekološko usmerjene in manj tržno kot moški lastniki.

ZNAČILNOSTI OPRAVLJANJA SEČNJE IN SPRAVILA V ZASEBNIH GOZDOVIH V SLOVENIJI

CHARACTERISATION OF FELLING AND SKIDDING IN PRIVATE FORESTS IN SLOVENIA

Špela ŠČAP¹, Darja STARE², Nike KRAJNC³, Matevž TRIPLAT⁴

(1) Gozdarski inštitut Slovenije, spela.scap@gozdis.si

(2) Gozdarski inštitut Slovenije, darja.stare@gozdis.si

(3) Gozdarski inštitut Slovenije, nika.krajnc@gozdis.si

(4) Gozdarski inštitut Slovenije, matevz.triplat@gozdis.si

IZVLEČEK

V raziskavi, opravljeni leta 2019, je bilo zajetih 544 naključno izbranih gospodinjstev, ki imajo v lasti gozd. Več kot polovica anketiranih ima v lasti gozdno posest, veliko od 1 do 4,99 ha. Za 62 % anketiranih je glavni namen gospodarjenja z gozdom uporaba lesa za lastne potrebe. V obdobju 2015–2019 je sečnjo in spravilo opravljalo 71 % anketiranih, ki so v tem času skupaj posekali nekaj manj kot 50.000 m³ lesa (24 m³/ha ali 141 m³ na gospodinjstvo). Intenziteta sečnje je bila najvišja pri zasebnih lastnikih z malimi gozdnimi posestmi (do 0,99 ha), in sicer v povprečju 41,4 m³/ha. Analiza je pokazala, da obstajajo statistično značilne razlike med velikostjo gozdne posesti in intenziteto sečnje. V anketi je bilo ugotovljeno, da so za 41 % sečnje in spravila poskrbeli poklicni izvajalci del. Z raziskavo smo potrdili značilen vpliv velikosti zasebne gozdne posesti na način izvedbe sečnje in spravila. Rezultati so pokazali, da je največji delež zasebnih lastnikov, ki vsa dela opravijo s pomočjo najetih izvajalcev, v velikostnem razredu gozdne posesti od 5 do 9,99 ha. Z raziskavo nismo potrdili statistično značilnih razlik v intenziteti sečnje med spoloma zasebnih lastnikov gozdov.

Ključne besede: zasebni lastniki, anketa, intenziteta sečnje, struktura lastnikov, gozdna posest, sečnja in spravilo v zasebnih gozdovih

IZVLEČEK

A survey conducted in 2019 covered 544 randomly selected forest owners. More than half of the forest owners own a forest estate ranging from 1 to 4.99 ha. For 62 % of respondents, the primary purpose of forest management is to harvest wood for their own needs. In 2015–2019, 71 % of respondents carried out felling and skidding in their forests. In total, approximately 50,000 m³ of wood was felled (24 m³/ha or 141 m³ per holding). The largest volumes were felled by private owners with small forest holdings (up to 0.99 ha), on average 41.4 m³/ha. There were statistically significant differences between the size of the forest holding and the average volume of annual felling. Furthermore, there were no statistically significant differences in felling intensity between male and female forest owners. The survey found that professional contractors carried out 41 % of felling and harvesting. Furthermore, there were significant differences between the size of the private forest estate and the method of performing forest operations. The results showed that the largest share of private owners who carry out all felling and skidding with the help of hired contractors is in the size class of forest holdings from 5 to 9.99 ha. The study did not confirm statistically significant differences in the intensity of felling between male and female private forest owners.

Key words: private forest owners, questionnaire, intensity of felling, structure of forest owners, forest estate, forest operations in privately owned forests, felling and skidding



ŠČAP, Špela, STARE, Darja, KRAJNC, Nike, TRIPLAT, Matevž. 2021. Značilnosti opravljanja sečnje in spravila v zasebnih gozdovih v Sloveniji = Characterisation of felling and skidding in private forests in Slovenia. *Acta Silvae et Ligni*, 125: 25–38 s.

<http://asetl.si/>



GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

Posvet "IZZIVI IZVAJANJA DEL V GOZDOVIH«

13.10.2021, Ljubljana

Hvala za pozornost!

